

Cuprins

Cuvânt-înainte	15
Abrevieri.....	17
Titlul I. Reguli generale privitoare la moștenire.....	19
Capitolul I. Noțiuni generale	19
<i>Secțiunea I. Precizări terminologice</i>	<i>19</i>
1. Moștenirea	19
2. Persoana despre a cărei moștenire este vorba, defunctul.....	20
3. Persoanele care dobândesc patrimoniul defunctului	20
4. Noțiunea de „masă succesorală”	20
5. Noțiunea de „succesiune”	21
<i>Secțiunea a II-a. Felurile moștenirii.....</i>	<i>22</i>
6. Enumerare	22
7. Moștenirea legală	23
8. Moștenirea testamentară.....	24
9. Coexistența moștenirii legale cu cea testamentară.	24
9.1. Coexistența calității de moștenitor legal cu aceea de legatar.....	26
10. Noțiunea de „moștenire ab intestat”	28
Capitolul II. Caracterele juridice ale transmiterii moștenirii	31
11. Enumerare	31
12. Transmiterea moștenirii este o transmisiune pentru cauză de moarte (<i>mortis causa</i>)	31
13. Transmiterea moștenirii este o transmisiune universală.....	32
14. Transmiterea moștenirii este o transmisiune unitară	40
14.1. Excepții de la caracterul unitar al transmisiunii succesorale.....	41
14.2. Ipoteze care nu constituie excepții de la caracterul unitar al transmisiunii succesorale	50
15. Transmiterea moștenirii este indivizibilă	53

Capitolul III. Deschiderea moștenirii	57
<i>Secțiunea I. Noțiuni introductive</i>	57
16. Reglementare	57
<i>Secțiunea a II-a. Data deschiderii moștenirii</i>	58
17. Stabilirea datei (momentului) deschiderii moștenirii	58
18. Importanța juridică a datei deschiderii moștenirii	61
<i>Secțiunea a III-a. Locul deschiderii moștenirii</i>	63
19. Stabilirea locului deschiderii moștenirii	63
20. Dovada locului ultimului domiciliu	68
21. Importanța juridică a locului deschiderii moștenirii	69
Capitolul IV. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	75
<i>Secțiunea I. Enumerarea condițiilor</i>	75
22. Condițiile prevăzute de Codul civil	75
<i>Secțiunea a II-a. Capacitatea succesorală</i>	75
§1. Noțiunea de capacitate succesorală	75
23. Reglementare	75
24. Probleme de capacitate în cazul moștenirii în nume propriu, prin reprezentare succesorală și prin retransmitere	76
§2. Persoanele care au capacitate succesorală	83
25. Persoanele fizice în viață	83
26. Persoanele dispărute	84
27. Persoanele concepute, dar nenăscute la data deschiderii moștenirii	85
28. Persoanele juridice	86
§3. Persoanele care nu au capacitate succesorală	88
29. Persoanele fizice precedate și persoanele juridice care au încetat să aibă ființă	88
30. Persoanele fizice decedate în același timp (codecedații)	88
<i>Secțiunea a III-a. Vocația la moștenire</i>	93
31. Noțiune	93
32. Vocația succesorală generală și concretă	94

<i>Secțiunea a IV-a. Nedemnitățile succesorală</i>	95
33. Noțiune	95
34. Caractere juridice	95
35. Cazurile de nedemnități	97
35.1. Nedemnitățile de drept	98
35.2. Nedemnitățile judiciare	109
36. Efectele nedemnităților succesorale	116
36.1. Efectele nedemnității față de nedemn	116
36.2. Efectele nedemnității față de descendenții nedemnului	119
36.3. Efectele nedemnității față de terți	120
37. Invocarea nedemnității succesorale	126
38. Înlăturarea efectelor nedemnității	129
Titlul II. Moștenirea legală	132
Capitolul I. Regulile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii	132
<i>Secțiunea I. Condițiile dreptului de moștenire legală</i>	132
§1. Noțiuni introductive	132
39. Noțiunea de „moștenire legală”	132
40. Enumerarea condițiilor	133
§2. Vocația succesorală legală	134
41. Vocația legală generală (eventuală)	134
42. Principiul reciprocității vocației legale generale la moștenire	137
43. Vocația legală concretă (efectivă, utilă)	139
<i>Secțiunea a II-a. Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii și excepțiile de la aceste principii</i>	140
§1. Enumerarea principiilor	140
44. Trei principii	140
44.1. Principiul chemării la moștenire a rudelor în ordinea claselor de moștenitori legali	140
44.2. Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă	146
44.3. Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad chemate la moștenire	147

§2. Reprezentarea succesorală.....	148
45. Noțiune și utilitate	148
45.1. Imposibilitatea reprezentării renunțătorului în dreptul nostru succesoral	152
46. Domeniu de aplicare.....	160
47. Condiții.....	162
47.1. Cel reprezentat să fie lipsit de capacitatea de a moșteni sau să fie nedemn față de defunct	162
47.2. Locul celui reprezentat să fie un loc util.....	166
47.3. Reprezentantul să îndeplinească toate condițiile generale pentru a culege moștenirea lăsată de defunct.....	169
48. Modul cum operează reprezentarea.....	176
49. Efectele reprezentării succesorale	185
49.1. Efectul general al reprezentării succesorale.....	185
49.2. Efectul particular al reprezentării succesorale	188
50. Probleme speciale privind moștenirea prin reprezentare și prin retransmitere în lumina legilor de restituire (Legea nr. 18/1991, Legea nr. 112/1995, Legea nr. 10/2001).....	195

Capitolul II. Reguli speciale aplicabile diferitelor categorii de moștenitori legali	206
<i>Secțiunea I. Dreptul de moștenire al rudelor defunctului</i>	<i>206</i>
51. Considerații generale.....	206
§1. Clasa întâi de moștenitori legali: descendenții defunctului.....	206
52. Preliminarii.....	206
53. Noțiunea de „descendenți”	207
54. Împărțirea moștenirii între descendenți	210
55. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al descendenților.....	213
§2. Clasa a doua de moștenitori legali: ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați	214
56. Precizări prealabile	214
57. Preliminarii.....	214
58. Noțiunea de „ascendenți privilegiați”	215
59. Vocația succesorală a tatălui din afara căsătoriei	215

60. Problema vocației succesoriale a părinților firești în cazul adopției	216
61. Vocația succesorală a adoptatorului	217
62. Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați și între ei și colateralii privilegiați	217
63. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților privilegiați	221
64. Noțiunea de „colateralii privilegiați”	221
65. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați	225
65.1. Reguli generale	226
65.2. Regulă specială: împărțirea pe linia a moștenirii	227
66. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați	231
§3. Clasa a treia de moștenitori legali: ascendenții ordinari	232
67. Noțiunea de „ascendenți ordinari”	232
68. Împărțirea moștenirii între ascendenții ordinari	233
69. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari	234
§4. Clasa a patra de moștenitori legali: colateralii ordinari	234
70. Noțiunea de „colateralii ordinari”	234
71. Împărțirea moștenirii între colateralii ordinari	235
72. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor ordinari	237
<i>Secțiunea a II-a. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor al defunctului</i>	<i>237</i>
§1. Noțiuni generale	237
73. Sediul materiei	237
74. Condițiile cerute soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	238
74.1. Ipoteza divorțului	239
74.2. Ipoteza constatării nulității sau a anulării căsătoriei	242
75. Corelația dintre dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales la încheierea căsătoriei	244
76. Enumerarea drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	247

§2. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori legali sau în lipsa rudelor din cele patru clase.....	248
77. Câtimea dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor.....	248
77 bis. Probleme speciale privind drepturile soțului supraviețuitor.....	250
78. Imputarea cotei soțului supraviețuitor.....	255
79. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor.....	257
§3. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor asupra mobilierului și obiectelor de uz casnic.....	257
80. Condiții speciale.....	258
80.1. Soțul supraviețuitor să nu vină la moștenire în concurs cu descendenții defunctului.....	259
80.2. Soțul decedat să nu fi dispus de partea sa din aceste bunuri prin liberalități.....	261
80.3. Ipoteza căsătoriei putative din cauză de bigamie.....	263
81. Noțiunea de „mobilier” și „obiecte de uz casnic”.....	263
82. Natura juridică a dreptului special la moștenire al soțului supraviețuitor.....	267
82.1. Două teorii.....	267
82.2. Consecințele de ordin practic ale celor două teorii.....	267
82.3. Poziția jurisprudenței și a doctrinei majoritare.....	268
82.4. Situația sub imperiul noului Cod civil.....	269
§4. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor.....	269
83. Noțiune și condiții.....	269
84. Caractere juridice.....	272
85. Corelația dintre dreptul de abitație și legislația locativă.....	274
<i>Secțiunea a III-a. Drepturile asupra moștenirii vacante.....</i>	<i>276</i>
86. Noțiunea de „moștenire vacantă”.....	276
87. Beneficiarii moștenirilor vacante.....	280

88. Natura juridică.....	282
89. Particularitățile drepturilor asupra moștenirilor vacante.....	283
89.1. Certificatul de vacanță a moștenirii. Momentul dobândirii moștenirii vacante	283
89.2. Administrarea provizorie a bunurilor moștenirii.....	288
89.3. Răspunderea pentru pasivul moștenirii numai în limita activului.....	289
89.4. Inexistența dreptului de opțiune succesorală.....	291
89.5. Problema sezinei.....	291
 Bibliografie selectivă.....	 295